

Zwangere studenten en studerende ouders in het hoger onderwijs

Een overzicht van
beschikbare voorzieningen en mogelijkheden voor maatwerk

Over deze handreiking

Studiebegeleiders en studentdecanen van hogescholen en universiteiten hebben een belangrijke rol in de tegemoetkoming van zwangere studenten en studerende ouders.

- Welke voorzieningen zijn beschikbaar?
- Welk maatwerk kan studiebelemmeringen voorkomen?
- Wat zijn rechten van zwangere studenten en studerende ouders?
- Wat zijn verplichtingen en bevoegdheden van onderwijsinstellingen?

De individuele ondersteuningsvraag van zwangere studenten en studerende ouders zal verschillen. Om gelijke kansen voor deze groep studenten te bieden, is deze handreiking opgesteld.

Allereerst gaan we in op de verplichtingen van de onderwijsinstellingen in het hbo en wo en de rechten van studenten:

- Hoe ziet het juridisch kader van de wetgeving betreffende zwangere studenten en studerende ouders eruit?
- Wat moet er binnen de onderwijsorganisatie minimaal geregeld zijn?

Daarna gaan we in op de rol van de onderwijsinstellingen om regelingen en voorzieningen te faciliteren. Vervolgens geven we de financiële tegemoetkoming aan waar een zwangere student of studerende ouder gebruik van kan maken. In deze handreiking vind je op verschillende pagina's tips voor het ondersteunen van zwangere studenten en studerende ouders. Als bijlage is een overzicht van de wet- en regelgeving hieromtrent opgenomen.

[1] We refereren aan deze groep in genderneutrale termen, omdat de zwangere student zich in sommige gevallen niet met het gender vrouw identificeert.

De handreiking is opgesteld voor studieloopbaan-begeleiders, studieadviseurs en studentendecanen om ook te delen met zwangere studenten en studerende ouders. Dit document is genderneutraal geschreven[1].

Inhoudsopgave

- 4** **Rechten en plichten van onderwijsinstellingen en studenten**
- Juridisch kader

- 5** **Ondersteuning voor zwangere studenten en studerende ouders**
- Informatievoorziening
 - Faciliteiten
 - Maatwerk
 - Stages

- 7** **Financiële mogelijkheden**
- Studiefinanciering
 - Profileringsfonds
 - Eenoudertoeslag DUO
 - Particuliere studiefondsen
 - Bijstand

- 9** **Bijlage: Wetteksten**

- 12** **Colofon**

Rechten en plichten van onderwijsinstellingen en studenten

De rechten van zwangere studenten en studerende ouders in het hoger onderwijs en de verplichtingen en bevoegdheden van onderwijsinstellingen zijn vastgelegd in internationale, Europese en nationale wetgeving. In dit hoofdstuk schetsen we het juridisch kader.[2]

Juridisch kader

- Handvest van de grondrechten van de Europese Unie
- Resolutie van het Europees Parlement
- Convention of the Elimination of All forms of Discrimination against Women
- Algemene Wet Gelijke Behandeling (AWGB).
- Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW).

De strekking van deze wetten is om alle vormen van discriminatie en ongelijke behandeling tegen te gaan en om het onderwijs toegankelijk te maken en te houden.

Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW)

In de WHW zijn een aantal bepalingen opgenomen die van toepassing kunnen zijn op zwangere studenten en studerende ouders. Concreet betekent dit dat bij het uitbrengen van een negatief bindend studieadvies er rekening moet worden gehouden met de persoonlijke omstandigheden (artikel. 7.8b WHW).

Ook kunnen tentamens met een beperkte geldigheidsduur (vanwege bijzondere omstandigheden) verlengd worden (artikel 7.10, vierde lid, WHW). Daarnaast is het instellingsbestuur verplicht tot het vaststellen van Onderwijs- en Examenregeling (OER) per opleiding, dan wel per groep opleidingen (artikel. 7.13 WHW), met onder meer rechten en plichten voor studenten, alsook procedurele voorschriften.

Deze regels gelden niet alleen voor het volgen van onderwijs binnen de onderwijsinstellingen, maar ook buiten de instellingen, zoals bij het volgen een stage. Studenten zijn gelijkgesteld met de reguliere werknemers als het bijvoorbeeld gaat om stagevergoedingen of aansprakelijkheid.

Onafhankelijk toezichthouder

Het College voor de Rechten van de Mens (hierna: het College) heeft als onafhankelijke toezichthouder de taak om mensenrechten onder de aandacht te brengen en te houden in Nederland[3]. Bij vermoeden van discriminatie kan de student een klacht indienen bij het College. Het College onderzoekt het incident en doet een (niet bindende) uitspraak. Aan de hand van de wetgeving over gelijke behandeling, beoordeelt het College of de discriminatieklacht gegrond is.

TIPS

Advies:

Stel op schrift welke regelingen mogelijk zijn in geval van zwangerschap:

- bij wie een student of personeelslid terecht kan voor vragen;
- bij wie deze verzoeken ingediend kunnen worden.

[2] De letterlijke wetteksten staan in bijlage 1.

[3] <https://mensenrechten.nl/nl/college-voor-jou>

Ondersteuning voor zwangere studenten en studerende ouders

Onderwijsinstellingen zijn zelf verantwoordelijk voor het faciliteren van regelingen en voorzieningen voor zwangere studenten of studerende ouders[4]. Hierdoor is het per onderwijsinstelling verschillend welke voorzieningen er zijn. We zetten de verschillende ondersteuningsmogelijkheden uiteen.

Informatievoorziening

Duidelijke informatievoorziening vanuit de onderwijsinstellingen naar de zwangere student of studerende ouders is van groot belang. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan heldere en overzichtelijke informatie op de website van de instelling, aan een vast en duidelijk aanspreekpunt binnen de opleiding met kennis over het betreffende onderwerp en een zwangerschapsprotocol met informatie en regelingen voor zwangere studenten. Informatie voor zwangere studenten en studerende ouders is ook te vinden op www.hogeronderwijstoegankelijk.nl. Hier kunnen studenten antwoorden vinden op hun specifieke ondersteuningsvraag en zicht krijgen op beschikbare voorzieningen, aanpassingen en regelingen.

Faciliteiten

Wanneer de student weet dat er een kind op komst is, is het belangrijk om zo vroeg mogelijk de ondersteuningsvraag kenbaar te maken en een afspraak te maken met de studieadviseur of de studentendecaan. Samen kan er gekeken worden of er aanpassingen nodig zijn voor het studieprogramma. De student kan hierbij geïnformeerd worden over de mogelijke ondersteuningsfaciliteiten van de instelling. Denk bijvoorbeeld aan een efficiënte planning ten tijde van de zwangerschap. Er is veel mogelijk, zoals de aanpassing van een onderwijsprogramma, maar niet alles kan altijd.

Het gesprek tussen student en opleiding is het belangrijkste startpunt om te kijken naar de mogelijkheden.

Bij faciliteiten voor zwangere studenten kan gedacht worden aan bijvoorbeeld:

- Het uitstellen van een negatief bindend studieadvies (BSA) (artikel 7.8b WHW).
- Zo mogelijk het verlengen van geldigheidsduur studiepunten (artikel 7.10, vierde lid, WHW).
- De wijze waarop studenten redelijkerwijs in de gelegenheid worden gesteld de tentamens af te leggen (in de praktijk betekent dit bijvoorbeeld extra tijd als een zwangere student door lichamelijk ongemak wat meer is afgeleid en een bewijs dat de student tijdens het tentamen onbeperkt naar het toilet mag) (artikel 7.13 WHW).
- Financiële tegemoetkoming bij vertraging door zwangerschap of bij vertraging door bijvoorbeeld medische redenen van het kind[5] (artikel 7.51, eerste lid, WHW).
- En andere voorzieningen, waaronder een aparte tentamenplek met geschikte zitplaats; geschikte zitplaats bij werkgroepen en/of colleges; rustruimtes.

Bij faciliteiten voor studerende ouders kan gedacht worden aan bijvoorbeeld:

- Kolfrumtes: vanuit de rol als werkgever is het voor de onderwijsinstelling verplicht om een kolfrumte te hebben[6]. Waar deze zijn en hoe de studerende ouder hier toegang tot kan krijgen, is per onderwijsinstelling verschillend. Een aantal universiteiten koos ervoor om deze informatie op de website te zetten. Is dit niet het geval, dan kan de student hierover informatie verkrijgen via de afdeling Studentenzaken, de studieadviseur of studentendecaan.
- Kinderopvang: sommige universiteiten hebben ook mogelijkheden voor kinderopvang. Zij hebben een overeenkomst met een kinderopvangorganisatie en kunnen daar dagelijks een bepaald aantal kinderopvangplaatsen reserveren.
- Ondersteuningsgroep voor studerende ouders.

[4] Brief van de minister gericht aan het Public Interest Litigation Project d.d. 18 januari 2016.

[5] Zie hiervoor het hoofdstuk over financiële ondersteuning

[6] Rijksoverheid (n.d.) Gelijke behandeling bij zwangerschap op het werk. Geraadpleegd op 8 maart via <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/gelijke-behandeling-op-het-werk/gelijke-behandeling-bij-zwangerschap-op-het-werk>

Maatwerk

Bij maatwerk voor zowel zwangere studenten en studerende ouders kan gedacht worden aan:

- een aangepast studieplan;
- versoepeling aanwezigheidsplicht (bij zwangerschap of ziekte kind) indien nodig en redelijk;
- uitstel deadlines;
- alternatieve afrondingsvorm toetsing;
- voorkeursplaatsing bij werkgroepen;
- tussentijds inschrijven, ook als het geen officieel inschrijfmoment is.

Een aantal hogescholen en universiteiten hanteren voor bepaalde onderdelen een aanwezigheidsplicht[7]. Het is belangrijk om ook hierover afspraken te maken.

Stages

Valt de stage precies in de periode waarin de zwangere student gaat bevallen? Of wordt de student te zwaar fysiek belast? Of is het combineren met kinderopvang lastig? Dan is het belangrijk om duidelijke afspraken te maken over het verloop van de stage. Samen met de stageplek en een studieadviseur of studentendecaan kan gekeken worden welke mogelijkheden er zijn. En met de student afspraken maken over het combineren van de stage en zwangerschap of ouderschap en een goede afronding van de stage.

Als het gaat om coschappen dan is het ook mogelijk om in gesprek te gaan met de supervisor over bijzondere omstandigheden. Daarnaast vallen coassistenten onder de Arboret[8]. Dit betekent dat ze recht hebben op aangepaste werktijden gedurende de zwangerschap en zes maanden daarna.

[7] Panteia & SEOR (2019) Het bindend studieadvies in het hoger onderwijs. Geraadpleegd op 8 maart via https://www.seor.nl/Cms_Media/S1248-Het-bindend-studieadvies-in-het-hoger-onderwijs.pdf

[8] <https://www.eur.nl/erasmusmc/media/2019-08-facultairerichtlijnenerasmusmc2019>

TIPS

Coschappen

Bij het lopen van coschappen is er veel mogelijk voor maatwerk, zoals:

- voorkeursplaatsing (dus dicht bij huis of kinderdagverblijf);
- voorrang op andere studenten qua planning in de tijd, bijvoorbeeld zonder/ of juist met wachttijd;
- mogelijkheid voor het inplannen van extra vakanties;
- het lopen van parttime coschappen.

TIPS

Begeleiding

- Maak met de student schriftelijke afspraken over het aangepaste studieprogramma.
- Zorg voor een vast en duidelijk aanspreekpunt binnen de opleiding waar de student terecht kan met vragen over het combineren van studie en zwangerschap of jong ouderschap.
- Inspirerend is de handleiding voor het mbo: 'Zwangere studentes & studerende ouders (bron: [Studerendemoeders.nl](http://www.studerendemoeders.nl)). De handleiding beschrijft, vanuit de Gelijke Behandelingwetgeving (GBW) gezien, de rechten en plichten, (in)formele zaken, adviezen, voorbeelden en nuttige checklists.
- Wijs studenten op financiële compensatiemogelijkheden, zoals studiefinanciering en eenoudertoeslag DUO.

Financiële mogelijkheden

Om te kunnen rondkomen tijdens zwangerschaps- en bevallingsverlof, maar ook als studerende ouder, kunnen studenten aanspraak maken op financiële tegemoetkoming. De verschillende mogelijkheden zijn hieronder uiteengezet:

Studiefinanciering

Een zwangere student kan de studiefinanciering laten doorlopen tijdens het verlof, indien de student voor de opleiding ingeschreven blijft staan. Deze maanden worden afgetrokken van het totale aantal jaren dat een student studiefinanciering kan ontvangen. Bij medische complicaties, tijdens de zwangerschap of bevalling, kan de student een beroep doen op verlenging van de studiefinanciering van een jaar wegens bijzondere medische omstandigheden. Zie ook [Studievertraging: Verlenging van de prestatiebeurs - DUO](#).

Profileringsfonds

Wanneer een student door bijzondere omstandigheden, waaronder zwangerschap en bevalling, studievertraging oploopt, kan een beroep worden gedaan op een tegemoetkoming uit het [Profileringsfonds](#) van de hogeschool of universiteit. Het is aan de onderwijsinstellingen om deze regeling vast te leggen. Deze tegemoetkoming is bedoeld om studievertraging als gevolg van afwezigheid vanwege zwangerschap financieel op te vangen. De voorwaarden hiervoor zijn opgenomen in (artikel 7.51 WHW) en de Regeling Profileringsfonds van de desbetreffende hoger onderwijsinstelling. Voor informatie over het profileringsfonds en de regeling kunnen studenten terecht op de website van de instelling en bij de studentendecaan. Uit onderzoek blijkt dat het profileringsfonds weinig bekend is bij studenten. Zorg er daarom voor dat deze informatie duidelijk en vindbaar is.

Eenoudertoeslag DUO

Als studerende ouder kun je eenoudertoeslag bij DUO aanvragen wanneer je naast de opleiding een kind verzorgt. Studerende ouders hebben recht op deze toeslag wanneer ze geen partner hebben en een kind verzorgen dat jonger is dan 18 jaar. Voorwaarde is dat de ouder de kinderbijslag voor het kind krijgt en dat het kind op het adres van de ouder ingeschreven staat bij de gemeente. In de meeste gevallen, kan een hbo- of wo-student de toeslag maximaal vier jaar ontvangen. Voor een studie, die langer dan vier jaar duurt, krijgt de student de toeslag langer.

Dit geldt ook voor sommige masters en lerarenopleidingen. Na deze periode kan de student de toeslag nog drie jaar als extra lening krijgen, bovenop de maximale lening. De student moet nog wel als voltijdstudent bij de opleiding ingeschreven staan.

De maanden dat de student al studiefinanciering heeft ontvangen, gaan van de maximale duur af. Dit geldt ook wanneer de student alleen een lening of ov-vergoeding heeft gehad. Behaalt de student geen diploma, dan moet de volledige toeslag worden terugbetaald. Zie ook [Alleenstaande ouder - DUO](#).

Particuliere studiefondsen

Studenten kunnen bij diverse particuliere studiefondsen in Nederland een gift of lening aanvragen om hun college/schoolgeld en of studieboeken te betalen. Ieder fonds hanteert eigen criteria en voorwaarden.

Op de website www.studerendemoeders.nl/studiefondsen is een uitgebreide fondsenlijst te vinden. Daarnaast kan een studentendecaan of studieadviseur de student ondersteunen bij het schrijven van de aanvraag en mogelijk een aanbeveling doen.

Bijstand

Het is mogelijk om een beroep te doen op een bijstandsuitkering. Als de student tussen de 18 en 27 jaar is, gelden extra regels. Er is bijvoorbeeld een wachttijd van vier werken. In deze wachttijd heeft de student een sollicitatieplicht. Daarnaast kan de student ook geen bijstand ontvangen als diegene studiefinanciering krijgt.

TIPS

Tips voor zwangere studenten en studerende ouders

Organisaties voor ondersteuning met advies, handreikingen of anders.

Organisatie	Zwangere studenten	Studerende ouders
FIOM	meer informatie	meer informatie
Mamaplaats	meer informatie	meer informatie
Studerende moeders	meer informatie	meer informatie

TIPS

Stages

Geef studenten de mogelijkheid om hun stage flexibeler in te delen. Zoals bijvoorbeeld het kunnen spreiden van hun stage over een langere periode.

Wetteksten

Handvest van de grondrechten van de Europese Unie (2012/C 326/02)

- Artikel 14, eerste lid: Recht op onderwijs | Eenieder heeft recht op onderwijs, alsmede op toegang tot beroepsopleiding en bijscholing.
- Artikel 21, eerste lid: Non-discriminatie | Elke discriminatie, met name op grond van geslacht, ras, kleur, etnische of sociale afkomst, genetische kenmerken, taal, godsdienst of overtuigingen, politieke of andere denkbeelden, het behoren tot een nationale minderheid, vermogen, geboorte, een handicap, leeftijd of seksuele geaardheid, is verboden.

Resolutie van het Europees Parlement

Een regelgevend kader voor maatregelen ten behoeve van jonge vrouwen in de Europese Unie om gezin en studies met elkaar te verzoenen (nr. 2006/2276(INI)) P6_TA(2007)0265 (19 juni 2007)

Convention of the Elimination of All forms of Discrimination against Women (CEDAW)

(Het Internationaal Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van Discriminatie van Vrouwen, Stb. 355)

- Artikel 3 | Verzekeren ontplooiing en ontwikkeling vrouwen | De Staten die partij zijn bij dit Verdrag, nemen op alle gebieden, in het bijzonder op politiek, sociaal, economisch en cultureel gebied, alle passende maatregelen, waaronder wetgevende, om de volledige ontplooiing en ontwikkeling van vrouwen te verzekeren, ten einde haar de uitoefening en het genot van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden op gelijke voet met mannen te waarborgen.

Algemene Wet Gelijke Behandeling (AWGB)

- Artikel 1.1.b | Direct onderscheid: indien een persoon op een andere wijze wordt behandeld dan een ander in een vergelijkbare situatie wordt, is of zou worden behandeld, op grond van godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, ras, geslacht, nationaliteit, hetero- of homoseksuele gerichtheid of burgerlijke staat.
- Artikel 1.1.c | Indirect onderscheid: indien een ogenschijnlijk neutrale bepaling, maatstaf of handelingswijze personen van een bepaald geslacht in vergelijking andere personen bijzonder treffen.
- Artikel 1.3 | Onder direct onderscheid op grond van geslacht wordt mede verstaan onderscheid op grond van zwangerschap, bevalling en moederschap.
- Artikel 2 | Indirect onderscheid is toegestaan als er een objectieve rechtvaardiging is.
- Artikel 5.1.f | Onderscheid is verboden bij het laten volgen van onderwijs, scholing en vorming tijdens of voorafgaand aan een arbeidsverhouding.
- Artikel 7.1c | Onderscheid is verboden bij het aanbieden van of verlenen van toegang tot diensten door instellingen die werkzaam zijn op het gebied van onderwijs.

Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW)

Op grond van de wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (1992) zijn de hoger onderwijsinstellingen verplicht om ten aanzien van hun studenten in verband met moederschap of zwangerschap maatregelen te treffen. Daarbij gaat het om de volgende maatregelen:

Artikel 7.8b: Studieadvies propedeutische fase

- Eerste lid | Het instellingsbestuur van een bekostigde universiteit, hogeschool of levensbeschouwelijke universiteit brengt iedere student uiterlijk aan het einde van diens eerste jaar van inschrijving voor de propedeutische fase van een voltijdse of duale associate degree-opleiding of bacheloropleiding advies uit over de voortzetting van zijn studie binnen of buiten de associate degree-opleiding of de bacheloropleiding. In geval van een deeltijdse associate degree-opleiding of bacheloropleiding regelt het instellingsbestuur het tijdstip waarop dat advies wordt uitgebracht.
- Derde lid | Aan een advies als bedoeld in het eerste of tweede lid kan het instellingsbestuur ten aanzien van opleidingen die daartoe door het instellingsbestuur zijn aangewezen, binnen het in het tweede lid bedoelde tijdvak, doch niet eerder dan tegen het einde van het eerste jaar van inschrijving, een afwijzing verbinden. Deze afwijzing kan slechts worden gegeven, indien de student naar het oordeel van het instellingsbestuur, met inachtneming van zijn persoonlijke omstandigheden, niet geschikt wordt geacht voor de opleiding, doordat zijn studieresultaten niet voldoen aan de vereisten die het bestuur daaromtrent heeft vastgesteld.
- Zevende lid | Bij algemene maatregel van bestuur wordt bepaald welke persoonlijke omstandigheden, bedoeld in het derde lid, het instellingsbestuur in zijn beoordeling betreft.

Artikel 7.10, vierde lid: Examens en tentamens

Het instellingsbestuur kan de geldigheidsduur van met goed gevolg afgelegde tentamens beperken, behoudens de bevoegdheid van de examencommissie die geldigheidsduur in een individueel geval te verlengen. De geldigheidsduur van een met goed gevolg afgelegd tentamen kan uitsluitend worden beperkt, indien de getentamineerde kennis of het getentamineerde inzicht aantoonbaar verouderd is, of indien de getentamineerde vaardigheden aantoonbaar verouderd zijn. Het instellingsbestuur stelt nadere regels vast omtrent de uitvoering van dit lid en over de wijze waarop bij het beperken van de geldigheidsduur in redelijkheid rekening wordt gehouden met bijzondere omstandigheden in de zin van artikel 7.51, tweede lid. De geldigheidsduur van met goed gevolg afgelegde tentamens wordt in geval van bijzondere omstandigheden als bedoeld in artikel 7.51, tweede lid, ten minste verlengd met de duur van de op grond van artikel 7.51, eerste lid, toegekende financiële ondersteuning.

Artikel 7.13, eerste lid: Onderwijs- en examenregeling

Het instellingsbestuur stelt voor elke door de instelling aangeboden opleiding of groep van opleidingen een onderwijs- en examenregeling vast. De onderwijs- en examenregeling bevat adequate en heldere informatie over de opleiding of groep van opleidingen.

Paragraaf 2a Profileringsfonds

Artikel 7.51, eerste lid: Financiële ondersteuning in verband met bijzondere omstandigheden.

Het bestuur van een bekostigde instelling voor hoger onderwijs treft voorzieningen voor de financiële ondersteuning van een bij die instelling ingeschreven student die in verband met de aanwezigheid van een bijzondere omstandigheid studievertraging heeft opgelopen of naar verwachting zal oplopen.

Tweede lid, de bijzondere omstandigheden, bedoeld in het eerste lid, zijn: c. ziekte of zwangerschap en bevalling.

Benadering AWGB

Bij de benadering van het gelijke behandelingsrecht is er een belangrijk verschil tussen een formele en een materiele benadering.

- Een formele benadering is alleen gericht op gelijke behandeling van gelijke gevallen.
- De materiele benadering erkent dat gelijke behandeling ook een ongelijke behandeling van ongelijke gevallen kan impliceren. Hierbij gaat het meer om gelijke uitkomsten[9].

Bij een dergelijke materiële invulling, van het gelijke behandelingsrecht, zijn de onderwijsinstellingen verplicht om uit te leggen waarom de zwangere en pas bevallen studenten wel/niet ondersteund worden. Voor studenten die zorgdragen voor kinderen lijkt het er echter niet op dat aanspraak gedaan kan worden op dergelijke materiële invulling van het gelijke behandelingsrecht. De combinatie van studie en zorg is namelijk niet nadrukkelijk verbonden met het geslacht[10].

[9] Loenen, M.L.P. (2009). *Gelijkheid als juridisch beginsel*. Den Haag: Boom Juridische uitgevers.

[10] Eleveld, A., Allers, J., Delen, S., & van Veldhuizen, J. (2017). *Gelijk behandeld als zwangere student? Een onderzoek naar regelingen en voorzieningen in het mbo en het hoger onderwijs vanuit het perspectief van het gelijke behandelingsrecht*. *Nederlands Juristenblad*, (5), 311. (2017/263).

TIPS

Faciliteiten

- Stel een kolfruimte beschikbaar. Een voorbeeld van het informeren hierover via de website is de [Universiteit Utrecht](#).
- Zorg voor duidelijke informatievoorziening over de mogelijkheden en voorzieningen en leg uit hoe studenten daar toegang toe kunnen krijgen. Een voorbeeld hiervan is de [Universiteit van Amsterdam](#).
- Neem als onderwijsinstelling maatregelen voor zwangerschaps- en bevallingsverlof op in het beleid en onderwijs- en examenreglementen (OER). Voorbeelden hiervan zijn het OER van de [Hogeschool van Amsterdam](#) en de [Faculteit GVS van de Haagse hogeschool](#).
- Denk aan voor faciliteiten die zwangerschaps- en bevallingsverlof mogelijk maken, zoals het Profileringsfonds en/of een aangepaste studieplanning.

TIPS

Afspraken

Zorg voor goede afspraken over verlof of verzuim en over de tijd rond de bevallingsdatum. Leg deze schriftelijk vast.

TIP

Inspireer anderen, deel goede praktijkvoorbeelden

In deze handreiking en op de website van [ECIO](https://ecio.nl) zijn ter inspiratie verschillende initiatieven van hogescholen en universiteiten rondom de begeleiding van zwangere studenten en studerende ouders opgenomen. Is jouw onderwijsinstelling niet vermeld, en heb je aanvullingen op dit overzicht? Laat het ons weten via algemeen@ecio.nl.

Colofon

juni 2021

Auteurs: Landelijke Werkgroep Studentenwelzijn

De [Landelijke Werkgroep Studentenwelzijn](https://ecio.nl) is in 2019 ingesteld door minister Van Engelshoven en bestaat uit vertegenwoordigers van VSNU, Vereniging Hogescholen, Universiteit voor Humanistiek, ISO, LSVb, ECIO en OCW.

De werkgroep heeft de volgende vier taken:

1. Het monitoren van de voortgang van de landelijke activiteiten in het hoger onderwijs op de [vijf thema's van de gezamenlijke ambitie](#).
2. Het rapporteren van de eigen bijdrage aan de afspraken in de gezamenlijke ambitie.
3. Het stimuleren van de individuele instellingen in het hoger onderwijs en andere partijen om, samen met medezeggenschap, mee invulling te geven aan de gezamenlijke ambitie.
4. Het agenderen van actuele kwesties binnen het studentenwelzijn hoger onderwijs.

